

ogsaa ventet —, at man skulde sætte 14 Aar, saaledes som i sin Tid af Folketinget vedtaget. Det ærede Medlem antydede, at der kunde være en Dispensationsret for Ministeren til i visse Tilfælde at tillade Børnearbejdet mellem det 12te og 14de Aar, saaledes som det er i Norge. Det er maaske den Vej, vi skulde ud. Men jeg vil paa Forhaand sige, at jeg har ikke nogen særlig Lyst til at komme den Vej ud, og jeg vil meget haabe, at man kunde undgaa det, blandt andet ogsaa fordi det er en overordentlig ubehagelig Stilling baade for Ministeren og for Fabrikdirektoratet at skulle afgøre, om Hensynet til Børnenes Fortjeneste eller til Arbejdsgiverens Fortjeneste er af den Art, at man kan se bort fra de Krav, som Loven i øvrigt — og jeg mener med Rette — stiller. Det er ikke nogen behagelig Stilling, hverken for Ministeren eller for Fabrikdirektøren, men hvis man kun paa Betingelse af en saadan Dispensationsret kan opnaa de 14 Aar, saa ser jeg det selvfølgelig hellere end at blive staaende ved de 12 Aar. Men jeg vil indtil videre haabe paa, at det lader sig gøre at blive staaende ved de 14 Aar.

Jeg havde Lejlighed til ved Forslagets Forelæggelse at udtale min Betænkelighed ved Forbud mod Kvinders Natarbejde. Om vi ogsaa der kunde finde en Udvej ved at lade de nuværende kvindelige Arbejdere fortsætte deres Arbejde, enten saa længe de leve, eller saa længe de i det hele taget have Lyst og vedblivende kunne faa saadant Arbejde, er jo muligt. Der er jeg mere villig til at gaa Mellemsvejen, end jeg var i det forrige Spørgsmaal om arbejdende Børns Alder.

Saa var det ærede Medlem noget skuffet over, at jeg ikke har fulgt Arbejdsraadets Indstilling med Hensyn til Tilsyn med Hjemmearbejde. Det ærede Medlem fandt, at de Bestemmelser vedrørende Hjemmearbejdet, der findes i Lovforslagets § 31, ikke ere tilstrækkelig klare. Det er muligt. Meningen med dem har i hvert Fald kun været den at give de paagældende Midler i Hænde til at skaffe sig en anstændig Betaling for det Hjemmearbejde, de have at udføre, navnlig i det Tilfælde, hvor der er Mellemmænd, og hvor det er vanskeligt for de paagældende Arbejdere og Arbejdersker, som det jo mest er, under de nuværende Forhold at blive klare over, hvor meget af den Arbejdsløn, der udbetales, der bliver Fortjeneste for Mellemanden. Jeg har, som jeg sagde ved Forelæggelsen, mine store Betænkelig-

heder ved at gaa saa vidt, at Tilsynet ogsaa skal gælde de Arbejdsrum, hvor en Hjemmearbejder sidder selv og arbejder, og den Tid, hvori den paagældende skal have Lov til at arbejde. Som det ærede Medlem sagde, og som det ogsaa fremgaar af de Oplysninger, der medfølge Lovforslaget, er det store Tal af Hjemmearbejdere Kvinder. Men hvor skulde man føre en Kontrol med, at Kvinder, der arbejde i Hjemmet, faa en samlet Hviletid af 11 Timer, og at denne Hviletid i hvert Fald ligger mellem Kl. 10 Aften og 5 Morgen. Det er saa at sige umuligt — men naar man ikke kan føre Tilsyn paa det Omraade, hvor det maa siges at have, om ikke den største, saa dog en meget stor Betydning —, hvis man idet hele gaar ind paa den Betragtning, at det for Kvinder maaske er nødvendigt at faa en noget længere samlet Hviletid end for Mændenes Vedkommende —, saa bliver der kun tilbage Tilsynet med det Rum, hvor Hjemmearbejdet udføres. Og dette, synes jeg nok, baade bliver vanskeligt for Tilsynet og til en vis Grad — ja, jeg kunde fristes til at sige i høj Grad — et Indgreb i, hvad jeg vil have Lov til at kalde de paagældendes personlige og private Rettigheder. Jeg sagde ved Forelæggelsen, at det, der i det hele taget gør det berettiget for det offentlige at stille Krav med Hensyn til Arbejdsstedet, er, at saa snart flere skulle arbejde sammen, er hver enkelt af disse flere nødt til at finde sig i de Forhold, som nu en Gang bydes de paagældende Arbejdere; de ere nødte til det, hvis de i det hele taget ville arbejde ved den Beskæftigelse, og det kunne de desværre i mange Tilfælde være meget nødte til. Men noget andet er, om man, naar den paagældende selv lejer sig en Lejlighed, vilde sige til den Syerske, der syer en Kjole for min Datter: Du har Lov til at sidde i et lige saa elendigt udstyret Værelse og ved saa daarligt Lys, du har Lyst til, men dersom du syer den samme Kjole for et Beklædningsmagasin, skal Tilsynet have Lov til at forbyde dig at arbejde i et saadant Rum. Dette gør Sagen saa vanskelig, at jeg i hvert Fald er vejen tilbage derfor paa det nuværende Tidspunkt. Jeg har ment, at der i Bestemmelserne i § 31 er fornøden Bemyndigelse for Ministeren til i de kommende Aar at skaffe sig Oplysninger om en hel Mængde Forhold Hjemmearbejdet vedrørende, altsaa ikke Hjemmel til at gribe ind og sige til Hjemmearbejderne: Saadan og saadan skal det være, men til at skaffe sig det nødvendige Register over Hjemme-